

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΠΑΛ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ ΕΔΩΞΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

A3. (Μονάδες 25)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο (επίσημη επιστολή) λαμβάνουμε υπόψη:

δομή: απαιτείται ανάλογη προσφώνηση και αποφώνηση, ονοματεπώνυμο και ιδιότητα (πρόεδρος του πενταμελούς συμβουλίου της τάξης) εν είδει υπογραφής,

ύφος λόγου: σοβαρό, επίσημο,

γλώσσα: αναφορική/κυριολεκτική λειτουργία,

περιεχόμενο: η επιστολή πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

α. επίσημη πρόσκληση του συγγραφέα Σ. Δημητρίου στην εκδήλωση του σχολείου του αποστολέα με θέμα «Τοπικά ιδιώματα και σύγχρονη νεολαία»,

β. ανάπτυξη απόψεων για την αξία των τοπικών ιδιωμάτων,

γ. κατάθεση σκέψεων για την ορθή στάση της νεολαίας απέναντι στα τοπικά ιδιώματα.

Ο/Η μαθητής/τρια μπορεί να εμπλουτίσει την επιστολή και με στοιχεία/ θέσεις από το κείμενο αναφοράς, χωρίς, ωστόσο να αντιγράφει άκριτα ή/και αυτολεξεί όσα λέγονται από τον συνεντευξιαζόμενο.

Ενδεικτικοί άξονες ανάλυσης:

α. στον πρόλογο περιλαμβάνονται:

- ιδιότητα γράφοντος: πρόεδρος του πενταμελούς συμβουλίου της Β΄ τάξης του Χ ΕΠΑΛ,
- αφορμή επιστολής: συνέντευξη συγγραφέα στην εφημερίδα «Το Βήμα» με θέμα το νέο του βιβλίο που είναι γραμμένο στο ηπειρώτικο ιδίωμα,
- σκοπός επιστολής: πρόσκληση στον συγγραφέα να συμμετάσχει στην εκδήλωση του σχολείου με θέμα «Τοπικά ιδιώματα και σύγχρονη νεολαία»,

- σύνδεση με τα ζητούμενα β και γ.

β. αξία των τοπικών ιδιωμάτων:

- εμπλουτίζουν με την ποικιλία τους τον εθνικό πολιτισμό, του οποίου είναι αναπόσπαστο συστατικό στοιχείο,
- αποκαλύπτουν και διαφυλάσσουν στο πέρασμα του χρόνου την πολιτισμική ιδιοσυγκρασία μια τοπικής κοινωνίας ως φορείς των αξιών, των παραδόσεων και των ηθών της,
- ενισχύουν τον τοπικό κοινωνικό ιστό, διατηρώντας τη συνοχή των κατοίκων ενός τόπου, ως φορείς της ομοιογένειάς του.

γ. ορθή στάση της νεολαίας απέναντι στα τοπικά ιδιώματα:

- παραδοχή της προτεραιότητας που έχει ως στοιχείο της εθνικής μας ταυτότητας η κοινή νεοελληνική γλώσσα ως επίσημη εθνική γλώσσα, έναντι των τοπικών ιδιωμάτων, χωρίς, ωστόσο, την άκριτη απόρριψη των ιδιωμάτων και της αξίας τους ως φορέων της πολιτισμικής μας κληρονομιάς,
- μελέτη και έρευνα της γλώσσας του τόπου τους, αξιοποίηση των ζωντανών στοιχείων της στην καθημερινή επικοινωνία,
- σεβασμός και ενδιαφέρον στα ιδιώματα, γιατί συνιστούν αναπόσπαστο τμήμα της παράδοσης και της ταυτότητάς μας.

B3.(Μονάδες 25)

1. Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

Πέρα από την καθιερωμένη επικοινωνία μέσω της γλώσσας, η αφήγηση παρουσιάζει τους εξής εναλλακτικούς τρόπους:

- ευγενική και περιποιητική συμπεριφορά του παππού προς τη γιαγιά: «Τα πρωινά την περίμενε το καφεδάκι στο σιδερένιο τραπέζι»,
- με ένα τραγούδι, μάλιστα από τη λαϊκή παράδοση, ο παππούς εξέφραζε τα συναισθήματά του: «κι ένα τραγούδι την καλημέριζε»,
- νοηματική, ιδιότυπη γλώσσα που αντιλαμβάνονταν μόνο ο παππούς και η γιαγιά,

- σιωπές, βλέμματα, χαμόγελα και συνθηματικοί ήχοι ανάμεσα στην εγγονή και στον παππού: «αγάπησα τις σιωπές – εκείνες που οι άνθρωποι κοιτάζονται, δεν μιλούν, μα καταλαβαίνουν πολύ περισσότερα μέσα στην απόλυτη ησυχία - κοιταζόμασταν και χαμογελούσαμε - έδινε σήμα έναν δυνατό βήχα, ψεύτικο».

Ως προς το δεύτερο ερώτημα, η εκφώνηση απαιτεί την καταγραφή προσωπικών εμπειριών και εκτιμήσεων, αρκεί να είναι σαφείς και ολοκληρωμένες εκφραστικά και νοηματικά.

ή

2. Θέμα δημιουργικής γραφής

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Θετικά αξιολογούνται:

Αναγραφή τόπου και ημερομηνίας,

Προσφώνηση: «Αγαπητό μου ημερολόγιο,» ή οποιαδήποτε ανάλογη,

Υφος λόγου: άμεσο, προσωπικό και εξομολογητικό (α' ενικό ρηματικό πρόσωπο).

Ο/Η μαθητής/-τρια αναμένεται να αποδώσει από την οπτική γωνία του παππού τα περιστατικά που περιλαμβάνει η αφήγηση και αφορούν στη σχέση του με την εγγονή του, δηλαδή από το σημείο «Εμένα μου άρεσε εκείνη η σιωπή με τον παππού.» ως το τέλος του κειμένου.